
L'EMPREMTA DE JORDI PEIX A LA RAMADERIA

Eduard J. Torres-Fernández

Veterinari

REBUT: 7 de desembre de 2014 - ACCEPTAT: 15 de desembre de 2014

RESUM

L'autor, cap del Servei de Ramaderia sota la direcció de Jordi Peix durant onze anys, recorda, amb la col·laboració d'altres veterinaris, com es treballava a les ordres d'en Peix, com li deien, i les moltes coses que es van fer en l'àmbit de la producció ramadera mentre va estar al capdavant de la Direcció General.

Recorda com suggeria en lloc de manar. Com estimulava l'autoformació del tècnic per, després, discutir-hi les idees que li exposava. Com no solament tolerava les crítiques, sinó que les provocava per generar discussions que aportessin noves idees. Recorda com li agradava parlar amb tothom, quan deixava palesa la seva àmplia formació i els dots de bon conversador. I com defensava tenaçment i amb arguments les seves idees fins a arribar a convèncer.

Per millorar la producció agroramadera a Catalunya Jordi Peix volia una Administració «col·laboradora», de coresponsabilitat amb els administrats i, per aconseguir els seus objectius, es plantejava dos camins paral·lels: un sector agrari estructurat i amb voluntat de participar i una Administració dotada adequadament de tècnics qualificats i d'equipament per a donar el suport necessari. A més, tenia un model per seguir: el sector agroalimentari francès.

PARAULES CLAU: Jordi Peix, sector agroalimentari, agrupacions de defensa sanitària, millora continuada.

LA HUELLA DE JORDI PEIX EN LA GANADERÍA

RESUMEN

El autor, jefe del Servicio de Ganadería durante once años bajo la dirección de Jordi Peix, recuerda, con la colaboración de otros veterinarios, cómo se trabajaba a las órdenes de «en Peix», como le conocían coloquialmente, y las muchas cosas que se hicieron en el ámbito de la producción ganadera, mientras estuvo al frente de la Dirección General.

Recuerda cómo sugería en lugar de mandar. Cómo estimulaba la autoformación del técnico para, después, discutir con él las ideas que le exponía. Cómo no solo toleraba las críticas, sino que las provocaba para generar discusiones que aportaran nuevas ideas. Recuerda cómo le gustaba hablar con todos, evidenciando su amplia formación y sus dotes de buen conversador. Y cómo defendía tenazmente y con argumentos sus ideas, hasta llegar a convencer.

Para la mejora de la producción agroganadera en Cataluña, Jordi Peix quería una Administración «colaboradora», en corresponsabilidad con los administrados y, para conseguir sus objetivos, se planteaba dos caminos paralelos: un sector agrario estructurado y con voluntad de participar y una Administración adecuadamente dotada en técnicos cualificados y en equipamiento para dar el apoyo necesario. Además, tenía un modelo que seguir, el sector agroalimentario francés.

PALABRAS CLAVE: Jordi Peix, sector agroalimentario, agrupaciones de defensa sanitaria, mejora continua.

THE MARK LEFT BY JORDI PEIX ON LIVESTOCK BREEDING

ABSTRACT

The author, head of the Livestock Service of the Government of Catalonia for eleven years under the direction of Jordi Peix, remembers how work was carried out, in co-operation with other veterinarians, under the orders of Peix, and the many things that were achieved in the livestock production area during his time as the head of the Directorate General.

The author remembers how Peix made suggestions instead of giving orders and how he encouraged the self-training of technicians, discussing with them afterwards the ideas that they acquired in this way. Peix not only tolerated criticism but encouraged it in order to generate discussions that brought up new ideas. The author also remembers how he liked to talk to everyone, making patent his broad training and his skills as a conversationalist. He

also defended his own ideas tenaciously and with sound arguments when he sought to convince people of them.

To improve agro-livestock production in Catalonia, Jordi Peix wanted a “collaborative” Public Administration holding co-responsibility with the people. To achieve his objectives, he proposed two parallel paths: a structured participative agricultural sector and a Public Administration that is properly equipped with qualified technicians and with the facilities required to provide the necessary support. In this respect, he had a model: the French agriculture and food industry.

KEYWORDS: Jordi Peix, agriculture and food industry, Health Surveillance Groups, continuous improvement.

Per a una sola persona és difícil recordar com van succeir els fets i, per això, vaig recórrer a altres companys dels serveis de Ramaderia i Sanitat Animal que vàrem ser col·laboradors seus des de l'inici dels anys vuitanta. Agraïxo a en Salvador Perramon i l'Isclle Selga la seva ajuda i exposaré el que recordem de tot plegat.

Com a introducció, permeteu-me que recordi la manera tan personal que tenia de transmetre les seves idees i animar-nos a posar-les en pràctica. En Jordi Peix no manava, sinó que intentava animar i convèncer els seus col·laboradors. Suggeria les actuacions, t'estimulava a documentar-te i formar-te en el tema i, després, et demanava opinió i un pla de treball. Creava un ambient constructiu, de fer coses, que donava els seus fruits. Tampoc no tenia por de les crítiques, les demanava i les entomava, escoltant i si calia rebatent. De vegades de manera acalorada. Valorava molt l'intercanvi d'idees i arguments. Per ell, la discussió era un exercici mental, una mena d'esgrima de la qual sempre treia profit.

Tenia una àmplia formació i era un gran conversador. Quan parlava en públic sabia convèncer l'auditori amb raonaments incisius i sense pèls a la llengua. En Jordi Peix era tenaç, quan tenia una idea al cap per a desenvolupar, te l'exposava un i mil cops. Te la deia, te l'explicava i te la repetia cada vegada que et veia. A nosaltres algunes idees o actuacions ens semblaven impossibles o absurdes però ell amb la seva tenacitat aconseguia convèncer-nos per estudiar-les i que tiressin endavant. Quasi bé sempre eren bones, o molt bones.

Jordi Peix va ser protagonista actiu dels temes agraris des del principi de la Generalitat restaurada i encara sense competències efectives, l'any 1978. La seva feina inicial va ser la preparació i l'assoliment de les competències que el Ministeri d'Agricultura, Pesca i Alimentació (MAPA) anava traspasant. En Peix en negociava els termes del traspàs, rebia les competències i les organitzava sota uns paràmetres nous.

E. J. Torres-Fernández

I no li calien les competències per fer allò que creia que s'havia de fer. Ja abans dels traspassos de les competències en producció i sanitat animal em va cridar per fer-me sabedor de les seves sospites sobre l'ús de substàncies prohibides en l'engreix dels animals i encomanar-me una actuació que va culminar, exitosament, amb una indústria clandestina tancada i els responsables detinguts.

Des del primer moment va treballar pensant en com s'havien de gestionar els temes agraris tan bon punt es traspassessin. Una idea clau que tenia era que s'havia de passar d'una Administració «dirigista» (la de l'«orden y mando»), a una Administració «col·laboradora», de coresponsabilitat amb els administrats.

Per aconseguir els seus objectius, Jordi Peix es plantejava dos camins paral·lels:

- Un sector agrari estructurat i amb voluntat de participar.
- Una Administració adequadament dotada de tècnics qualificats i d'equipament per donar el suport necessari.

I, a més, tenia un model per seguir: el sector agroalimentari francès.

En aquesta línia, per exemple, es feien reunions amb sectors representatius per tal de pensar com havia de ser la participació dels productors en les actuacions sectorials, a partir de les que més endavant es van anomenar *agrupacions de defensa sanitària*.

Jordi Peix era un enamorat de França, i bon coneixedor del seu sector agrari. Moltes de les idees i actuacions que va implantar tenien aquest origen. La seva activitat mental i el seu coneixement de la llengua i de l'agricultura i ramaderia franceses feien que, a les tradicionals trobades anuals «hispanofranceses», entre els representants dels ministeris d'Agricultura espanyol i francès i de les regions frontereres, en Jordi Peix hi participés molt activament, dialogant en francès, en contra del costum en aquest tipus de reunions en les quals la intervenció dels traductors deixava temps per pensar.

Seguint el que havia vist a França, va ser un pioner de la utilització de la informàtica en la gestió agroramadera. Va instal·lar a la Direcció General una mena d'Internet telefònic d'origen francès (el Minitel) amb el qual la gent es podia interrelacionar i podia accedir a dades dels mercats agrícoles, avisos i altres informacions. Al Servei de Ramaderia es van instal·lar els primers ordinadors personals del Departament destinats a funcions tècniques, uns Amstrad CPC-128.

Després van venir les «Xarxes d'avisos» o la connexió dels Serveis Centrals i les Oficines Comarcals amb una aplicació informàtica de *gestió de l'activitat ramadera* (GAR), amb les dades registrals de totes les explotacions ramaderes agrupades per sectors.

L'empremta de Jordi Peix a la ramaderia

Per donar una idea de la gran capacitat de treball i l'interès que tenia Jordi Peix pels sectors ramaders, recordarem, en un ordre cronològic aproximat, un seguit d'accions impulsades o iniciades per ell:

- Els primers plans de millora de la ramaderia estructurats per sectors.
- Els programes de protecció i rescat de races autòctones.
- Els ajuts a la producció del boví de carn al Pirineu, com a complement a les actuacions sobre les races bovines autòctones.
- La millora del porcí selecte, en col·laboració amb l'Associació Catalana de Bestiar Porcí Selecte, amb la construcció del Centre de Testatge de Porcí.
- La creació de la FEFRIC (Federació de Frisona de Catalunya) per tal de reestructurar els traspassos en control lleter i millora genètica del vaquí lleter va fer als ramaders coresponsables de la gestió, mitjançant la informatització de la gestió de dades del control lleter i el registre genealògic.
- La creació d'associacions professionals (Associació Catalana de Criadors de Boví de Carn [ASOVAC Catalunya], Associació Catalana de Fabricants de Pinso [ASFAC]).
- La creació de l'ALLIC (Associació Interprofessional Lletera de Catalunya).
- La creació del Laboratori Lleter de Catalunya per tal de millorar les garanties, tant del control lleter com del pagament per qualitat de la llet.
- Va canviar el sistema de registre i autorització d'empreses i productes d'alimentació animal i el va informatitzar.
- La creació del Centre i Laboratori de Producció Ramadera a Salt, per tal de donar servei als ramaders de vaquí. S'hi centralitzava la distribució de dosis de semen congelat i disposava d'un equipament d'anàlisi via NIR per a portar endavant un programa d'anàlisi de farratges i d'assessorament als ramaders.
- Les agrupacions de defensa sanitària (ADS) ramaderes; l'ADS de porcí TAREP (Terres de l'Ebre) en va ser la prova pilot. Les ADS van ser clau per a l'eradicació de la pesta porcina.
- En la millora sanitària del bestiar va aconseguir:
 - a) l'eradicació de les pestes porcines africana (PPA) i clàssica (PPC), la peripneumònia bovina i la leucosi bovina;
 - b) la generalització del control de la brucel·losi i la tuberculosi bovina per mitjà de la creació de grups de sanejament i els concerts corresponents amb el DARP.
- La Xarxa Completa de Laboratoris de Sanitat Animal, per mitjà d'acords amb cooperatives i altres entitats.
- La reestructuració dels Serveis Veterinaris Oficials. Els antics veterinaris titulars, que tenien competències en salut pública i sanitat animal, van ser redistribuïts i assignats al Departament competent corresponent, Salut Pública o Sanitat Animal.

E. J. Torres-Fernández

— La creació del Centre de Sanitat Avícola de Catalunya (CESAC) amb la seva filosofia de participació del sector.

Un fet no gaire conegut és el paper que va tenir, juntament amb el cap i els companys del Servei de Sanitat Animal, en els Jocs Olímpics de Barcelona. Concretament en el fet que es poguessin celebrar les proves hípiques.

La presència de pesta equina a Andalusia suposava, d'acord amb les normes de l'Organització Mundial de Sanitat Animal (OIE) adoptades per la UE, que tot Espanya quedava com a zona amb pesta equina i per tant com un país amb restriccions sanitàries per al moviment d'animals equins i això implicava que no podrien venir cavalls a Barcelona pels Jocs Olímpics.

Per solucionar-ho, Peix va treballar perquè l'OIE i la UE acceptessin regionalitzar la zona afectada de pesta equina dins de l'Estat espanyol, raonant que, del paral·lel 42 en amunt, no es podia transmetre la malaltia per la inexistència dels mosquits vectors que la transmetien. Aquesta «regionalització» de les malalties ha estat després àmpliament utilitzada per l'Estat espanyol amb altres malalties.

Amb la targeta sanitària equina, Catalunya va ser la primera comunitat autònoma de l'Estat a disposar d'un sistema d'identificació i control dels equins. Per unificar la denominació de les ressenyes, va encarregar un llibret a Iscle Selga, reeditat el 2006, que indicava com fer-les, el vocabulari de les regions, les robes, els accidentals i les marques dels equins en català, amb la traducció a diferents llengües. Aquest opuscle va ser el germen del *Diccionari de veterinària i ramaderia*, dirigit i coordinat per Iscle Selga, publicat pel TERMCAT, editat per Enciclopèdia Catalana el novembre del 2002.

Aquest és un petit reconeixement de les moltes aportacions de Jordi Peix a la ramaderia catalana i als seus professionals, tècnics i ramaders. Tant és així que moltes de les coses que encara funcionen al Departament d'Agricultura, Ramaderia, Pesca, Alimentació i Medi Natural (DAAM) d'avui són obra d'ell, gairebé com ell les va pensar.

Però, a més del que va aportar al sector agroramader, als qui el vàrem conèixer i hi vàrem treballar, en Peix ens va aportar, sobretot, il·lusió:

- il·lusió per la nostra feina,
- il·lusió per la millora continuada,
- il·lusió pel treball en col·laboració,
- il·lusió per la solidaritat.

I, tot això, amb la il·lusió d'aconseguir un futur millor per a tothom.